

ДЕРЖАВНІСТЬ ТА ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІКИ

ПЛАН

1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ.
2. ЗМІСТ ТА ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО
РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
3. ОРГАНИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ
В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Держава виконує

- політичну,
- соціальну,
- міжнародну,
- економічну функції

Функції держави як суб'єкта макроекономічного регулювання можна поєднати за такими п'ятьма напрямками.

1. **Забезпечення економіки необхідною кількістю грошей.**
2. **Формування правових засад функціонування економіки.**
3. **Усунення вад ринкового саморегулювання.**
 - **Для захисту конкуренції та обмеження монополістичних тенденцій держава здійснює антимонопольну політику.**
 - **Забезпечення людей чистими і змішаними суспільними товарами є однією з найважливіших функцій держави.**

Функції держави як суб'єкта макроекономічного регулювання можна поєднати за такими п'ятьма напрямками.

- Держава реагує на можливість виникнення екстерналій.
 - Держава бере активну участь у розв'язанні проблем неповноти ринків.
 - Формування інформаційної інфраструктури ринку є звичною практикою для індустріальне розвинутих країн.
 - Держава здійснює стабілізаційну політику.
4. Перерозподіл доходів.
 5. Забезпечення людей обов'язковими товарами.

Об'єктами ДРЕ виступають:

- Економічна система держави,
- економічні підсистеми (економіка регіонів, народногосподарських комплексів, галузей; сектори економіки; стадії відтворення); соціально-економічні процеси (економічні цикли, демографія, зайнятість, інфляція, науково-технічний прогрес, екологія, кон'юнктура тощо); відносини (кредитні, фінансові, зовнішньоекономічні тощо); ринки (товарів, послуг, інвестицій, цінних паперів, валюти, фондів, капіталів тощо).

З практичного погляду Державне регулювання економіки — це сфера діяльності держави щодо цілеспрямованого впливу на поведінку суб'єктів господарювання з метою забезпечення пріоритетів державної економічної політики.

Первинний суб'єкт державного регулювання є людина (громадянин).

Суб'єктом державного регулювання економіки стає державна в особі державних органів (президента, парламенту, уряду, місцевих адміністрацій).

- **Вади держави** — це її нездатність забезпечити ефективний вплив на розподіл обмежених ресурсів і невідповідність політики розподілу обмежених ресурсів поширеним у суспільстві уявленням про справедливість.
- **Факторів, які негативно впливають на обґрунтування та реалізацію державних управлінських рішень у сфері ДРЕ:**
 - 1) обмеженість інформації;
 - 2) неспроможність держави повністю контролювати реакцію контрагентів на її дії. Втручання держави в економіку може спричиняти негативні побічні наслідки (екстерналії);
 - 3) недосконалість політичного процесу;
 - 4) обмеженість контролю над державним апаратом. Особливості становища й поведінки бюрократії здатні посилювати неефективність функціонування економіки,

Основні функції державного регулювання економіки

- **Цільова** — полягає у визначенні цілей, пріоритетів (лат. Prіog — перший, перевага) і основних напрямків розвитку національної економіки.
- **Стимулююча** передбачає формування регуляторів, здатних ефективно впливати на діяльність господарюючих суб'єктів (їхні інтереси) і стимулювати економічні процеси у бажаному для суспільства напрямку.

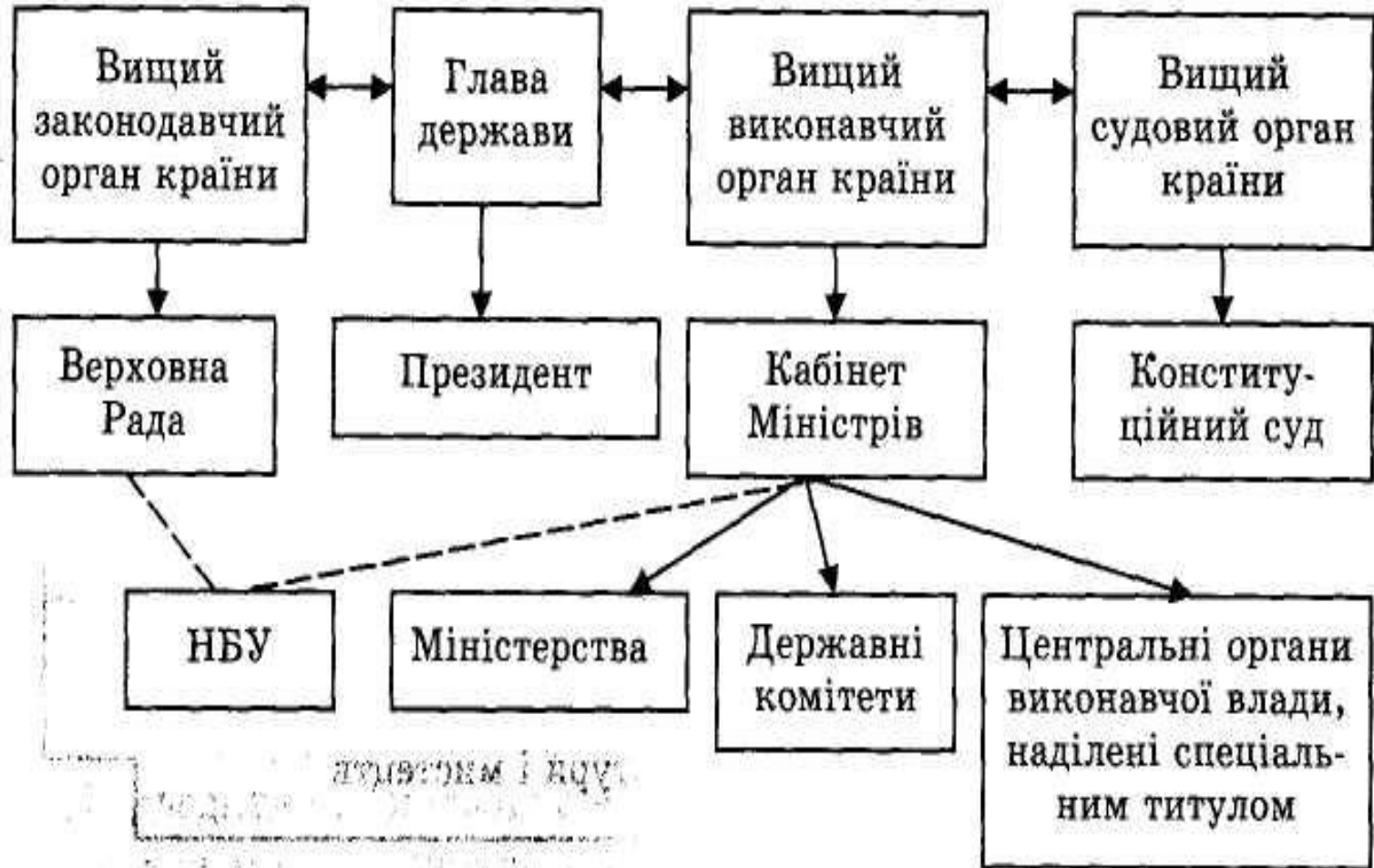
Основні функції державного регулювання економіки

- **Нормативна (регламентуюча)** — держава за допомогою законів, законодавчих актів і нормативів встановлює певні правила діяльності для суб'єктів економіки, визначає правовий простір.
- **Коригуюча** — зводиться до коригування (лат. — виправляти) розподілу ресурсів в економіці з метою розвитку прогресивних процесів, усунення негативних екстерналій і забезпечення нормальних соціально-економічних умов життя суспільства.

Основні функції державного регулювання економіки

- **Соціальна** — передбачає регулювання державою соціально-економічних відносин (наприклад, між підприємцями і робітниками), перерозподіл доходів, забезпечення соціального захисту та соціальних гарантій, збереження навколишнього середовища тощо.
- **Безпосереднє управління неринковим сектором економіки** — це регулювання державного сектору економіки, створення суспільних товарів і благ.
- **Контролююча** — означає державний нагляд і контроль за виконанням і дотриманням законів, нормативних актів, економічних, екологічних та соціальних стандартів тощо.

Центральні органи державної влади й управління

Президент — Глава держави,
управляє економікою за допомогою
указів, постанов, розпоряджень. Йому
підпорядкований уряд — Кабінет
Міністрів.

Верховна Рада України — вищий законодавчий орган, до компетенції якого належить:

- прийняття та зміна законів, постанов, інших законодавчих актів і контроль за їхнім виконанням;
- визначення основ державної економічної політики, у тому числі кредитно-грошової, зовнішньоекономічної, цінової, податкової;
- затвердження державного бюджету країни тощо.

Кабінет Міністрів — вищий виконавчий орган державної влади. Йому належить основна роль в управлінні економікою, він зобов'язаний забезпечувати реалізацію законів, постанов та інших законодавчих актів.

- У структурі Кабінету Міністрів важливе значення має ***Міністерство економіки, основними функціями якого є:***
- безпосередня участь у реалізації соціально-економічної стратегії держави;
- визначення пріоритетів розвитку національної економіки;
- розробка програми соціально-економічного розвитку країни, структурної та інноваційної політики;
- участь у розробці соціальної, зовнішньоекономічної, фінансової, кредитно-грошової та валютної політики;
- координація зусиль міністерств і відомств на основі положень Законів України, указів і розпоряджень Президента, постанов уряду.

- ***Судові, правові органи управління (різних рівнів)*** — стежать за виконанням законів, розглядають конфліктні ситуації, претензії суб'єктів господарювання.

- **Недержавні органи управління економікою:** асоціації, об'єднання, спілки (профспілкові, захисту прав споживачів, молодіжні, екологічні, ветеранів, за професійним спрямуванням тощо).

Органи місцевої (регіональної) влади:

- наділені всією повнотою державної влади на своїй території;
- є самостійними учасниками зовнішньоекономічних зв'язків;
- здійснюють розпорядження і користування природними ресурсами;
- управляють місцевими бюджетами;
- створюють умови для виконання державних та регіональних програм;
- забезпечують додержання мінімальних соціальних стандартів;
- гарантують фінансову самостійність місцевого самоврядування тощо.

Дякую за увагу!